

Gènere, Famílies i Institucions Educatives

Codi: 105792

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500000 Estudis Socioculturals de Gènere	OB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Ingrid Agud Morell

Correu electrònic: ingrid.agud@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Marta Bertran Tarrés

Ingrid Agud Morell

Prerequisits

No hi ha prerequisits

Objectius

L'assignatura *Gènere, Famílies i Institucions Educatives* recull els àmbits de la pedagogia i l'antropologia en l'estudi dels agents i institucions educatives, necessaris en la formació d'expertes en estudis socioculturals de gènere.

Té l'objectiu d'estudiar el concepte d'infàncies les formes organitzatives com és la família o altres i la seva relació amb les institucions educatives. També analitza els conceptes educatius a partir de discursos emergents en els estudis de gènere. És a dir:

- Analitzar críticament la construcció del concepte infàncies des de diverses perspectives del coneixement antropològic, pedagògic i els estudis feministes-queer sobre infàncies.
- Analitzar les formes organitzatives i els models parentals i de criança des d'una perspectiva interseccional i de gènere
- Conèixer les institucions educatives formals i el qüestionament d'aquestes de les principals autores de la pedagogia crítica, feminista i queer.

Competències

- Assessorar en processos d'acció socioeducativa per fomentar la participació ciutadana en qüestions d'igualtat.
- Expressar-se correctament i de manera no sexista ni homofòbica tant oralment com per escrit.
- Interpretar i interrelacionar les bases conceptuals de les teories feministes.
- Proposar accions correctives de les violències que desencadenen els tipus i graus de discriminació per raó de sexe, gènere i orientació sexual.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Descriure els vincles entre escola i família i la influència que tenen en la formació d'una ciutadania més justa.
2. Identificar els diferents models socioeducatius en la història i la seva contribució a la generació, reproducció o superació de desigualtats.
3. Identificar les incoherències presents en la pràctica educativa, social i professional, entre els discursos teòrics sobre igualtat de gènere i els fets quotidians.
4. Incorporar els conceptes de les perspectives postcoloniales, feministes i interseccionals per a l'anàlisi de les diferents realitats socioeducatives.
5. Proposar activitats que contribueixen a prendre consciència de les conseqüències d'una socialització diferenciada segons el sexe de les persones.
6. Proposar pràctiques de coeducació des de la diversitat de gènere.
7. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
8. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
9. Utilitzar recursos i alternatives no sexistes en espais de treball, educació i convivència.

Continguts

Els corrents disciplinaris que emmarquen l'aproximació epistèmica de l'assignatura són l'antropologia de l'educació i la pedagogia crítica feminista.

BLOC TEMÀTIC 1. Infàncies

1. Construcció i significació del concepte infant/infància.
2. Cultura d'iguals.
3. Reconeixement de l'agència dels infants.
4. Crítica a la construcció de l'infant com a "subjecte educant".
5. Crítica a la construcció de l'infant com a "subjecte de drets".

BLOC TEMÀTIC 2. Famílies.

1. Producció i Re-Producció.

2. Introducció a les famílies i la seva diversitat.
3. Models parentals i de criança. Organització social de la cura
4. Models parentals i de criança interseccional.
5. Cicle vital, fases, prescripcions de desenvolupament
6. Nus gordià: producció biològica, pater-mater-x-nitats, drets prevalents, tecnologies (re) productives.

BLOC TEMÀTIC 3. Institucions educatives.

1. Introducció a les institucions educatives: sistema educatiu, polítiques educatives, tipologia d'institucions. Subjecte i objecte de les institucions.
2. Crítica a la institució educativa i els sabers legitimats des de les perspectives feministes.
3. Propostes de pedagogies feministes, decolonials i queer.

Metodologia

La planificació de la metodologia de l'assignatura parteix de la premissa que l'alumnat és protagonista en el procés d'ensenyament-aprenentatge -i, per tant, es pretén un coneixement situat i l'autorreflexivitat del mateix procés- conjuntament amb els principis de la pedagogia feminista.

Les activitats formatives poden ser dirigides, supervisades i autònomes:

- **Activitats dirigides:** Estan conduïdes pel professorat (o per l'alumnat, quan així estigui programat -aquestes sessions les anomenem "sessions autogestionades"-), i es realitzen als espais de la Facultat. Poden ser de dos tipus

- **Sessions Teòriques:** les sessions teòriques, gairebé del tot estan conduïdes pel professorat. Són classes expositives dels principals conceptes i autores, utilitzant complementàriament fonts diverses (vídeos, blogs, entre altres). Les classes estan pensades per partir del coneixement de l'alumnat així que s'espera una participació activa. A vegades caldrà haver dut a terme lectures prèvies o visionats de vídeos.
- **Sessions Teoricopràctiques:** aquestes sessions permeten una major participació de l'alumnat. Hi ha dos tipus: sessions que tenen l'objectiu de comprendre, incorporar coneixement, analitzar críticament, i aplicar críticament a la realitat social i a la pròpia experiència, quan això és possible. Altres sessions que tenen l'objectiu de mostrar avenços i dubtes del treball en grup, i en algun cas individual.

- **Activitats supervisades:** Es tracta d'activitats supervisades pel professorat fora de l'aula que inclouen tant tutories en grup com tutories individuals, siguin presencials o bé virtuals. És obligatòria una tutoria grupal per cada grup de treball. Els i les estudiants poden demanar tantes tutories com vulguin i estan destinades a orientar i supervisar les tasques encomanades així com el seu procés d'aprenentatge.

- **Treball autònom:** és aquell que lis estudiants realitzen de forma independent per a assolir els objectius de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Estudi de textos, preparació de treballs i debats	75	3	3, 4, 7, 8, 9

Sessions en gran grup	50	2	1, 2, 4, 5, 6
Treball en grup i individual. Turories	25	1	7, 8

Avaluació

AVALUACIÓ CONTINUADA

Les activitats d'avaluació són de tres tipus:

- Un treball individual (40% de la nota global de l'assignatura)
- Un treball grupal (40% de la nota global)
- Desenvolupament d'una sessió autogestionada (20% de la nota)

Les dates d'entrega i de les activitats d'avaluació estaran indicades en el programa de l'assignatura, accessible des del campus virtual (moodle).

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professorat informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Tant del treball individual com del treball grupal l'alumnat que hagi suspès pot accedir a la recuperació d'aquestes activitats avaluatives. Per participar en la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.

L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

AVALUACIÓ ÚNICA

- Un treball individual diari reflexiu de lectures i els continguts de l'assignatura (40% de la nota global de l'assignatura)
- Presentació oral i discussió amb les reflexions sobre lectures obligatòries (20% de la nota)
- Examen test (40% de la nota global)

L'entrega del treball, la realització de l'examen i les presentacions orals es duran a terme en una única data indicada en el programa de l'assignatura, accessible des del campus virtual (moodle). 1,30h per realitzar l'examen tipus test i 1,30h per distribuir les presentacions de l'alumnat que s'aculli a l'avaluació única.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Individual	40	0	0	2, 3, 5, 7, 8, 9
Participació: sessió autogestionada	20	0	0	1, 4, 5, 6, 9

Bibliografia

BADINTER, Elisabeth. XY la identidad masculina/XY The Male Identity. Alianza editorial, 1993.

BATTLE, Juan; ASHLEY, Colin. Intersectionality, heteronormativity, and Black lesbian, gay, bisexual, and transgender (LGBT) families. *Black Women, Gender & Families*, 2008, vol. 2, no 1, p. 1-24.

BUTLER, J. (1997). *The Psychic Life of Poer*. Standford: Standford University Press.

BUTLER, J. (2004). *Deshacer el genero*. Barcelona: Paidós.

GARCES, M. (2020). *Escola d'aprenents*. Barcelona: Galàxia Gutenberg.

FAIRCLOTH, Charlotte; HOFFMAN, Diane M.; LAYNE, Linda L. (ed.). *Parenting in global perspective: Negotiating ideologies of kinship, self and politics*. Routledge, 2013.

HARAWAY, D. (1988). "Situated Knowledges: The Science Question in Feminism as a Site of Discourse on the Privilege of Partial Perspective". *Feminist Studies* Vol. 14, No. 3. pp. 575-599.

HARAWAY, D. (1991). *Simians, Cyborgs, and Women: The Reinvention of Nature*. New York: Routledge.

HERITIER, Françoise. *Masculino/Femenino: El pensamiento de la diferencia*, Barcelona. Ariel, 1996.

HOOKS, B. (2000). *All about love*. HarperCollins Publishers.

HOOKS, B. (1994). *Teaching to Transgress: Education as the Practice of Freedom*. London: Routledge.

JORDAN, Ellen. "La construcción de la masculinidad en la temprana edad escolar." *Gender and Education*, 1995, vol. 7, no 1, p. 69-86.

PRECIADO, P.B. (2019). *Un apartamento en Urano*. Barcelona:Anagrama

ROJAS GAVIRIA, Pilar, et al. Motherhood in migration: schools as acculturation agents. *Consumption Markets & Culture*, 2018, p. 1-23.

SELIN, Helaine (ed.). *Parenting across cultures: Childrearing, motherhood and fatherhood in Non-Western Cultures*. Springer Science & Business Media, 2013.

URRACO-SOLANILLA, M. & NOGALES-BERMEJO, G. (2013). Michel Foucault: El funcionamiento de la institución escolar propio de la modernidad.

Programari

No es requereix l'ús de cap programari específic per seguir aquesta assignatura.

Els avisos, notícies i materials del curs es comparteixen mitjançant el Campus Virtual UAB.

Si es donés el cas que els protocols per aturar la COVID-19 estableixen la realització de la docència en format virtual, s'utilitzarà MICROSOFT TEAMS per realitzar les sessions sincròniques de classe.